

Liten oppgave

- Snakk med sidepersonen i 60 sekunder
- Fortell detaljert hvordan man koker/trakter kaffe, på engelsk

Minoritetsspråklige elever

Overgangsarbeid

Kommunikasjon i overgangen

- Hvordan skal minoritetsspråklige elever, og foresatte, kunne spørre om det de lurer på?
- Hvordan skal elevene vite hva de ulike valgene betyr og hvilke konsekvenser det har; studie, yrkesutdanning, innføringsklasse?
- Hvordan skal elevene forstå hvilke forventninger skolen har til de?
- Hvordan forebygge misforståelser?

Tolkeloven

Offentlige organer skal bruke tolk når det er nødvendig for å ivareta hensynet til rettssikkerhet eller for å yte forsvarlig hjelp og tjeneste.

- **Oppstartssamtaler**
 - **Foreldremøter (egne foreldremøter for minoritetsspråklige?)**
 - **Særskilt språkopplæring**
 - **Kartlegging**
 - **Spesialpedagogisk hjelp**
 - **Individuell tilrettelegging**
- **Plikt til å bruke kvalifisert tolk**
 - **Ikke lov å bruke barn som tolk, med mindre situasjonen krever det**
 - **Habilitet (spes. oppmøtetolk)**

*Full gjennomføring for alle
elever i videregående skole*

Hvem er disse ungdommene, egentlig?

Ulike kulturer, språk, skolegang, erfaringer

- Behov for norskopplæring
- Behov for å forstå skolesystemet
- Behov for å forstå norsk kultur og samfunn

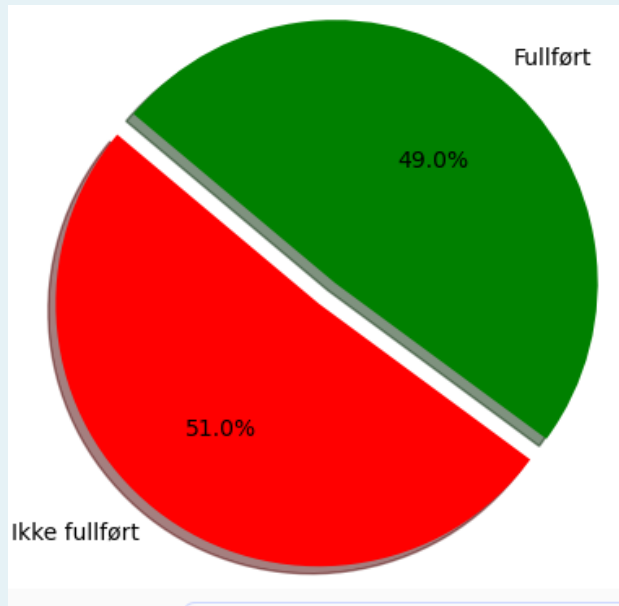
Hvem er minoritetsspråklige og «nylig ankommet»?

- Med *minoritetsspråklige elever* mener vi elever som har annet morsmål enn norsk eller samisk
- «*Nylig ankommet*» – **Udirs** definisjon:
«Å ha kort botid, eller å være nyankommen, viser til at eleven ikke har bodd lenge i Norge. Det er ingen klar definisjon av hvor lenge en elev skal regnes som nyankommen. Det kommer an på den enkelte elevens inkludering i samfunnet og utvikling av norskferdigheter.»

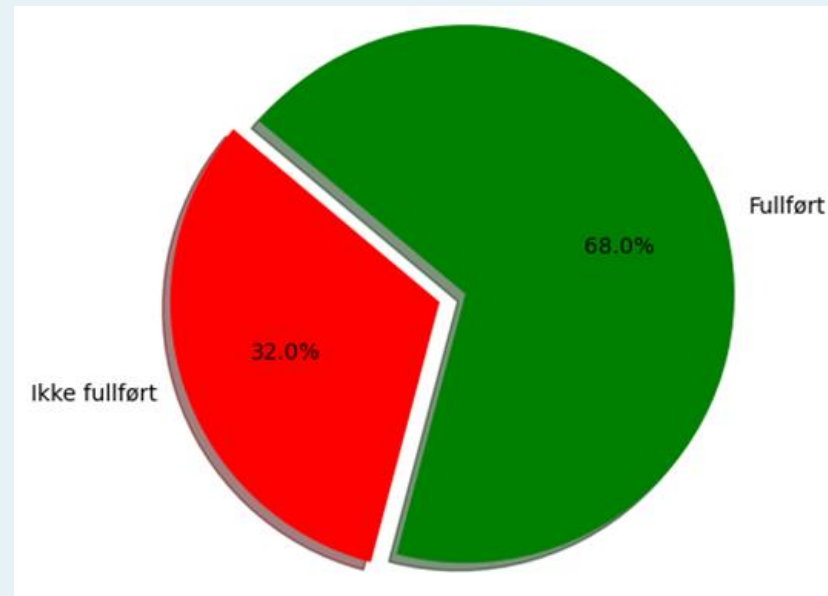
Fullførte videregående på normert tid

Tall på basert på statistikk fra rapporten «Innvandrere i by og land» fra Statistisk sentralbyrå i 2024

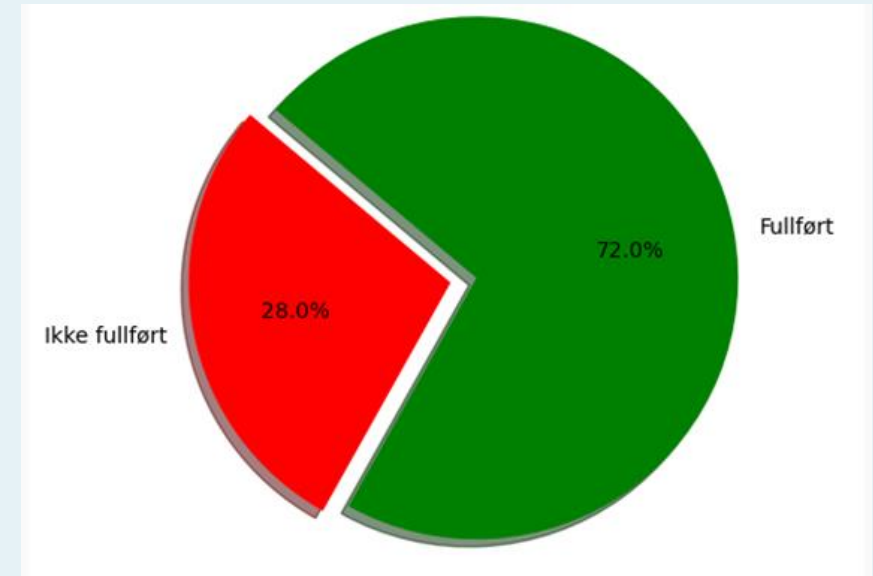
Innvandrere

Norskfødte med foreldre som er innvandrere

Øvrig befolkning

Videregående skole

- Innføringsklasse

- Ordinært løp

Hvem kan søke på innføringsklasse?

- Rett til videregående opplæring etter § 5-1
 - Lovlig opphold i landet
 - Skrevet ut av norsk skole, eller minimum 9 års grunnskole i utlandet
 - Vedtak om særskilt språkopplæring (fra grunnskolen)
 - Oversatte vitnemål fra utlandet

Hva er en innføringsklasse

- Innføringsklasse – **søkbart i Vigo**, 13 av 16 skoler i 25/26
- Vedtak for ett år om gangen, **inntil 2 år**
- **Lokalt inntak til 1.november**, eller til klassene er fylt opp
- Elevene får **særskilt språkopplæring** i form av forsterket opplæring i norsk
- **Modulstrukturert læreplan**, FOV – «Forberedende opplæring for voksne»

§ 9-6. Opplæringstilbud i overgangen fra grunnskolen til den videregående opplæringen

Fylkeskommunen skal ha eit opplæringstilbod for dei som har rett til vidaregåande opplæring etter § 5-1, men som manglar faglege eller språklege føresetnader for å delta i eller gjennomføre slik opplæring. Kan få ta eksamen etter § 9-7

Norsk for
språklige
minoriteter

Modul 4

Modul 3

Modul 2

Modul 1

Samfunnsfag

Modul 4

Modul 3

Modul 2

Modul 1

Matematikk

Modul 4

Modul 3

Modul 2

Modul 1

Naturfag

Modul 4

Modul 3

Modul 2

Modul 1

Engelsk

Modul 4

Modul 3

Modul 2

Modul 1

Norsk

Modul 4

Modul 3

Modul 2

Modul 1

Grunnmodul - grunnleggende lese- og skriveopplæring

Ordinært løp – vg1-ingen «språklig grense»

- **Ordinært studieløp m/særskilt språkopplæring**

Mange elever trenger særskilt språkopplæring også etter innføringstilbudet

Eleven har rett til særskilt språkopplæring, selv om norsk ikke står på planen på vg1 i yrkesfagene

Søknadsfrist 1. februar

- Vedtak om særskilt språkopplæring fra grunnskolen
- Nylig ankommet

Paragrafer, minoritetsspråklige søkere

§ 4.9 B

- er ment for søkere med vedtak om særskilt språkopplæring etter § 3-6 eller § 6-5 men som har karakterer og skal konkurrere på poeng. Hvis man har karakterer fra norsk skole så vil det i mindre grad være aktuelt med et innføringstilbud.

§ 4.9 C

- er for søkere som nylig er ankommet til Norge. Nyankommet er ikke nærmere tidsavgrenset i loven. Det vil være naturlig at mange med behov for innføringstilbud søker etter denne paragrafen. **Evnt. § 4.20a** hvis de har tidligere skolegang i Norge og mangler karakter i mer enn halvparten av fagene. Elevene vil kunne få tidlig inntak i form av et innføringstilbud hvis de faller inn under denne gruppen

Samisk språkopplæring

I den videregående skolen i Nordland

Nordland
 fylkeskommune

Knut Hamsun joarkkaskávvá
 videregående skole

- Du står her (Står du her)
- ▶ Hovedbygning (Hovedbygning)
- ▶ Innganger (Innganger)
- MC Parkering (MC Parkering)
- P Parkering (Parkering)
- A Bygg (Bygg)
- B Bygg (Bygg)
- C Bygg (Kulturteater)

C

Samisk språk, lovverket

- Samisk og norsk er likeverdige språk
- Forvaltningsområder for samisk språk -samisk og norsk likestilte språk
 - Hábmera suohkan/Hamarøy kommune, lulesamisk
 - Aarborten tjielte/Hattfjelldal kommune, sørsamisk

Hvem kan få undervisning i samisk?

Ny opplæringslov § 6-2

- Alle som har hatt undervisning i samisk i grunnskolen
- Alle som er samiske, uansett om eleven har hatt samisk i grunnskolen eller ikke, har rett til å få undervisning i samisk på vg
- Prøveordning ved Ressursskolen for lulesamisk språk og kultur (Knut Hamsun videregående skole), at alle kan ta samisk, stedlig, uavhengig av bakgrunn
- **Uansett skole og studieretning i vg i Nordland**

- **Samisk kan velges som første- og andrespråk i vgs.**
- Velger du samisk som første- eller andrespråk, har du ikke plass til fremmedspråk som fellesfag innenfor den ordinære timeramma i studieforberevende utdanningsprogram
- Har du opplæring i samisk, kan du fritas fra opplæring i fremmedspråk og vurdering i sidemål.

Samiske språk

- Nordland er det fylket i Norge, som har flest samiske språk, 5 ulike
- Det undervises i 3 samiske språk, i Nordland

Tilbydere:

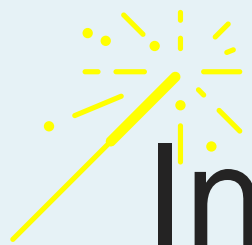
- **Lulesamisk**, stedlig ved Knut Hamsun videregående skole, og fjernundervisning
- **Nordsamisk** , fjernundervisning fra Nord-Troms videregående skole
- **Sørsamisk**, fjernundervisning fra Sørsamisk kunnskapssenter i Hattfjelldal

Samiske språk, nivåinndeling

- **Samisk 1** – samisk som 1.språk - morsmålskompetanse
- **Samisk 2** – samisk som 2.språk - for elever som har hatt samisk fra tidlig grunnskole
- **Samisk 3** - samisk som 2.språk – har hatt samisk fra grunnskole/ungdomstrinn
- **Samisk 4** - samisk som 2.språk - nybegynnernivå

Språksamling/hospitering

- Opplæringsloven § 6-2 sier at kommuner og fylkeskommuner har plikt til å tilby en del av opplæringen i samisk i et samiskspråklig miljø
- Tilbyder arrangerer **språksamlinger, studiebesøk** eller **hospitering** for elevene.

Informasjon i overgangen til vg

Foreldremøtet på grunnskolen

- Retten og muligheten til samisk undervisning i vgs
- Oppfordre til å fortsette med samisk

Informasjonsflyt i videregående skole

- VG1 – møter med foreldre – gi denne informasjonen
 - VGS: Meld TIDLIG inn behov til tilbyder!
-
- 3 språk, 4 nivå per språk – tilbydere trenger tid til koordinering!

Søkeportalen, mulig å krysse av for samisk ved søknad til vg

Velg hvilken form du vil ha på språket i opplæringen.

Samisk

Hvilken målform ønsker du i opplæringen?

Bokmål

Nynorsk

Samisk

Jeg ønsker opplæring i

Nordsamisk

Sørsamisk

Lulesamisk

Jeg ønsker samisk som

1. språk

2. språk

3. språk

4. språk

Kontaktinformasjon

- Knut Hamsun vgs (ressursskole, lulesamisk) post.hamsun@vgs.nfk.no
- Nord-Troms vgs (nordsamisk) nordtroms.vgs@tromsfylke.no
- Sørsamisk kunnskapssenter (sørsamisk) post@samisk365.no

Rådgiver fylkesadm: Solfrid A. Kristoffersen solkri2@nfk.no

Samisk som førstespråk

- Velger du samisk som førstespråk, forutsetter det forkunnskaper tilsvarende samisk som førstespråk i grunnskolen. I tillegg skal du normalt følge en egen læreplan i norsk for elever med samisk som førstespråk. Men dersom du ønsker det, kan du få opplæring etter den ordinære læreplanen i norsk. Du vil i så fall få fritak for opplæring og vurdering i sidemål. Samisk som førstespråk kan velges i både studieforberevende og yrkesfaglige utdanningsprogram.

Fra vilbli.no

Samisk som andrespråk

- Velger du samisk som andrespråk, skal du i tillegg følge den ordinære læreplanen i norsk, men med fritak for opplæring og vurdering i sidemål. Samisk som andrespråk kan velges i både studieforberevende og yrkesfaglige utdanningsprogram.

- Fra vilbli.no

Samisk

- Velger du samisk som første- eller andrespråk, har du ikke plass til fremmedspråk som fellesfag innenfor den ordinære timeramma i studieforberevende utdanningsprogram. Ønsker du allikevel å ta fremmedspråk som fellesfag, må du ta det utenfor timeramma. Dersom skolen din tilbyr det, kan du velge fremmedspråk som programfag.
- Har du opplæring i samisk, er du frittatt fra opplæring i fremmedspråk. Dersom du likevel velger fremmedspråk i videregående opplæring uten å ha hatt faget i grunnskolen, skal du ha 225 timer fremmedspråk på nivå I. For å få timer til fremmedspråk brukes 140 timer fra valgfritt programfag. De øvrige 85 timene tas som tilleggstimer.
- Fra vilbli.no